

1.2.2.5. Jammen en spelerei

Heel dikwijls ontstaat een idee voor een song door gewoon wat te spelen op je instrument of samen te spelen met anderen. Vertrek vanuit één bepaald gegeven (toonaard, tempo, groove ...), dan spelen en kijken wat er allemaal gebeurt. Veel bands nemen deze jamsessies op en halen daar dan de beste stukken uit. Het Antwerpse Stuff en Dead Man Ray, maar vroeger ook Weather Report, zijn bands die zo werkten.

Interview
Stuff

1.2.2.6. Lyrics of songtekst

Er zijn componisten die constant rondlopen met een notitieboekje om daar mooie zinnen of stukken tekst in te noteren. Eenmaal aan hun werktafel gaan ze daar dan mee aan de slag om er een melodie op te plakken en akkoorden onder te zetten.

John Legend

"I have a structured songwriting process. I start with the music and try to come up with musical ideas, then the melody, then the hook, and the lyrics come last. Some people start with the lyrics first because they know what they want to talk about and they just write a whole bunch of lyrical ideas, but for me, the music tells me what to talk about."

1.2.2.7. Emotie

Een gevoel (een droom, een politieke visie) of een bepaalde gemoedstoestand (verliefdheid, liefdesverdriet, boosheid ...) kan de aanleiding zijn voor een songtekst of zelfs voor een bepaalde vibe in een akkoordenprogressie.

Martha
Tom Waits

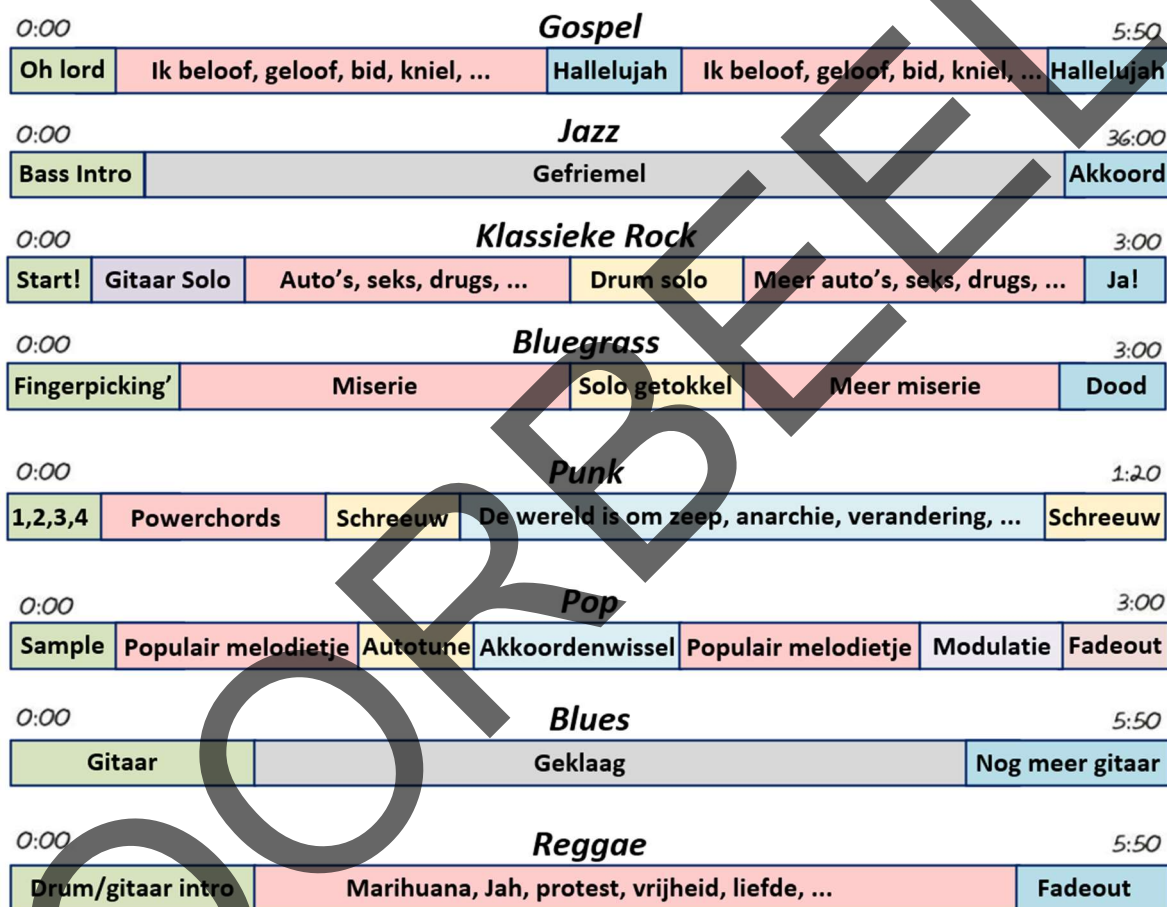
De meeste componisten schrijven vooral vanuit de behoefte een innerlijk gevoel muzikaal tot uiting te brengen. Ze zien het als de eerlijkste manier van componeren en als een uitlaatklep of verwerkingsproces voor deze gevoelens.

Anderen worden dan weer gemotiveerd in de muzikale pen te kruipen naar aanleiding van een moment of gebeurtenis in hun leven, een mooi landschap, een schilderij ... waardoor je verbeeldende muziek gaat schrijven.

1.5. Structuur en songparts

1.5.1. Songstructuur

De structuur van een song is de opbouw van het nummer. De structuur houdt de "song onderdelen" die samen één geheel vormen bij elkaar. Mogelijke song onderdelen zijn: verse, prechorus, chorus, bridge, intro, solo en outro. De songstructuur staat sterk in verband met de dynamiek van een song. De songstructuur kan ervoor zorgen dat een nummer spannend genoeg is om overleefd te blijven, of niet.

De structuur is te vergelijken met wat er gebeurt tijdens een film. Op bepaalde momenten in de film moet er wat spannends gebeuren, want anders raak je als kijker verveeld, hoe mooi het verhaal ook is. Om het maar even ongenueanceerd te formuleren: de filmmaker zorgt regelmatig voor wat naakt of geweld. De songwriter zorgt ervoor dat hij op tijd de chorus inzet of een verrassende break inlast.

De gemiddelde luisteraar is, bewust of onbewust, getraind op vorm en structuur door het luisteren naar hedendaagse westerse popmuziek. Je verwacht een bekende structuur in een nummer, of iets dat er op lijkt.

1.5.4. Earcandy en earworms

Iedereen kent het fenomeen wel. Je ligt na een drukke werkdag (of schooldag) in je bed. Je bent verschrikkelijk moe en wil onmiddellijk in slaap vallen en dan gebeurt het. Ineens schiet dat vervelende maar o zo catchy deuntje dat je daarnet nog op de radio hebt gehoord in je hoofd. Dan weet je het al. Hier ben ik het eerste uur nog niet van af.

Dit is één van de nadelen van catchy muziekstukjes, maar er is ook nog het voordeel dat mensen het de hele dag blijven zingen en steeds opnieuw willen horen. Dit is het snoepgoed van de muziek.

De eerste keer dat de term earcandy in muziekcontext werd gebruikt was in 1977 als albumtitel voor Helen Reddy.

You're my world
Helen Reddy

Eigenlijk was de muziek op dit album al een voorbode voor de betekenis van de term ear candy.

Maar wat is nu eigenlijk earcandy?

- Muziek die “goeey” is of té easy-listening. Zo zoet dat het glazuur van je tanden spontaan begint te barsten als je het opzet. Overgeproduced, glad gemixt en met veel gesuikerde klankjes van strijkers, belletjes, pads/softsynths, koortjes ... Dit heeft als eigenschap dat het zo catchy is dat je het niet uit je hoofd krijgt.

The first, the last, ...
Barry White

- Muziek met veel hooks. Sommige artiesten en producers proppen hun muziek vol met catchy hooks, in de hoop dat deze lekker lang blijven hangen bij de luisteraar. Jammer genoeg heb je hier verschillende gradaties in, van schaamteloos eenvoudig tot complex maar toch catchy.

I gotta feeling (vanaf 2:00)
Black Eyed Peas

2. Muziektheorie

2.1. Tempo, maat en ritme

Even een korte inleiding in algemene muziektheorie omdat je hier toch één en ander van moet begrijpen alvorens zelf muziek te schrijven.

2.1.1. Tempo

Het tempo bepaalt hoe snel een muziekstuk gespeeld wordt. In de klassieke muziek werd het tempo aangegeven met Italiaanse termen zoals allegro (vlug en levendig), presto (zeer snel haastig)... Na de uitvinding van de metronoom, werd het tempo soms ook wel aangegeven als bv. MM 90 (Maezels Metronoom 90 tikken/tellen per minuut). In de moderne muziekgenres, wanneer een liedje met een vast tempo wordt gespeeld, gebruik je de notatie BPM (Beats Per Minute = tellen per minuut). BPM 120 wil zeggen dat je 120 tellen (beats) per minuut hebt. Je kan dit vergelijken met hoeveel keer je hart klopt per minuut: gemiddeld 60 tot 100BPM. De BPM is ook voor DJ's belangrijk om vlot nummers door mekaar te kunnen mixen.

Tempo	Metronoomsnelheid
Zeer langzaam	
Grave	< 40
Lento	40-48
Largo	40-60
Adagio	66-76
Matige langzaam	
Andante	69-84
Andantino	76-90
Matig snel	
Allegretto	98-120
Moderato	108-120
Snel	
Allegro	126-138
Vivace	144-160
Zeer snel	
Allegro assai	168-192
Presto	168-192
Prestissimo	200-208

3.2. Ritme

3.2.1. Klinkers en medeklinkers

Woorden maak je met klinkers en medeklinkers.

Er zijn vijf klinkers in ons alfabet, a, e, i, o en u (en combinaties zoals ui, ei, oe, ou, eu ...). De klinkers kunnen kort of lang gebruikt worden: me, mes, mee ...

De rest zijn medeklinkers:

- Stemhebbend zijn (via trilling stembanden en mond) zoals b, d, z ... c als k (circs).
- Stemloos (enkel met de mond) t, f, s, ... c als s (circus).

Je kunt een tekst met een matige inhoud pimpen met extra aandacht voor ritme of je kunt een tekst met een briljant idee verpesten met muzikale vlakheid.

In het ideale geval versterken tekst en muziek mekaar.

3.2.2. Lettergrepen

Met woorden en leestekens (komma, punt ...) kan je binnen een tekst, net zoals in muziek met muzieknoten, een ritme genereren. Je noemt dit het metrum van een tekst.

Met lettergrepen, kan je ritme creëren.

Vierde noot = peer = thee = Bach = TA

Achtste noot = ap-pel = kof-fie = Mo-zart = ti-ti

Triool = a-na-nas = cho-co-mel(k) = Beet-ho-ven = ti-ti-ti

Zoek de originele toonaard en zoek de toonladder vreemde akkoorden (hier een modulatie).

> E

> C

> A

Chord progression analysis showing various chords and their relationships, with some chords circled in red and others in blue. The progression includes chords like E, E_{Δ7}, E₇, D₇, F_m, F_{m7}, B_m, B₇, G_m, D₊, E_m, G₇, C, G₊, A_m, C₇, A, D, F_m, F₊, E, E_m, B_{m7}, D_{m7}, F_m, F₊, A, D₇, E, F₇, F_m, G₇, G_m, A, A_{m7}, E, F₇, F_m, E_{sus}, D, D_{m7}, A.

Analyseer onderstaande progressie en raad welk liedje het is. Is het streng diatonisch of niet?

JA

Chord progression analysis showing various chords and their relationships, with some chords circled in red and others in blue. The progression includes chords like D, G, D, A, B_m, G, D, A, D, G, D, A, B_m, G, D, A, G, A, B_m, G, D, A.

D = I | G = IV | A = V | B_m = VI_m